

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr., a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primește abonamente Ioan Bianu, profesor, București, Calea Victoriei nr. 135.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Măcelul dela Scărișoara.

De astă-dată nou și revoltător nu este numai brutalitatea, sâlbăticia faptului comis: nu e an, în care se nu asistăm la vărsări de sânge și brutalități săvârșite de agenții forței publice; pildă cele întemperate la Feldru acum doi ani, unde au fost împușcați pe la spate cincisprezece Români, fără-ca în contra gendarurilor să se fi pornit măcar o simplă cerțare, pildă vandalismul dela Turda, Șimleu și Arad. Nou de astă-dată este nerușinarea, infamia cu care foile ungurești relatează faptul, prezentându-i pe Românii împușcați ca pe niște asasinii, pentru a scusa astfel mârșevia unor bandiți, căci ce alt nume s'ar putea da celor, care în miez de noapte atacă în mijlocul pădurii pe oameni pacinici, care își păziau acolo vitele.

Ni-s'a dat să estim foarte des articoli violenti ungurești, rapoarte false până la cel mai scârbos cinism. Măcelul dela Scărișoara este însă prezentat de foile șoviniste în așa chip, că omul cel mai moderat trebuie să renunțe a discuta cu acești bandiți ai condeului.

Eată ce scrie de pildă „Ellenzék” în nrul dela 27 Iunie:

„Valahii au făcut revoluția nu numai pentru-ca să măcelărească pe câțiva agenți pădurari, ci mai ales pentru-ca să asasineze o grămadă de Unguri, pe care se-i urască și-a învățat în timp de patru săptămâni adjunctul avocatului Rațiu, pe care Turzenii l-au tratat cum trebuie mai anul trecut.”

Trei infamii deodată: intervestește lucrurile, pe Românii victime îi face agresori, asasinii; acasă, vrea să implice în afacere pe un om nevinovat, pe domnul Liviu Albin, care ca însărcinat al dlui Dr. Rațiu a lucrat într'un proces al Scărișorenilor tocmii pe acea vreme în numita comună; și în fine că nu se sîfșește a aproba purtarea Turzenilor, reprobata de întreaga lume cultă.

Eată ce scrie apoi „Magyar Hirlap” dela 27 Iunie:

„Revoluția îndrăzneată a Valahilor hoți de lemne din Scărișoara a provocat spaimă și indignare... acest popor de bandiți amărit prepară nouă agresuni... dela un popor sâlbatic ca acesta, ne putem aștepta la ori-ce infamie!”

Ear' aceste rinduri le scriu ziarele ungurești cu toate-că li-se raportează, ca de pildă lui „Magyar Hirlap” dela 28 Iunie următoarele:

„Erre a nyílt támadásra egy újabb ok birta illet: anyagi érdekekben nyíltan sértve láttuk magukat az állam részéről. A véderők lejelölésekor az állam elvette tőlük tulajdon jogelődiket, úgy, hogy sok, állattenyésztésből élő oláh, kenyéret vesztette.

„Egyik-másiknak a szántóföldjét úgy körülvették tilalmasított részekkel, hogy marhájval el se mehettek a földjét művelni, a nélkül, hogy tilosba lépett volna. Ha tilosban kaptak rajta, természetesen megbírták.

Care pe românește sună:

La această fatișe agresivă i-a împins o nouă cauză: s'au vîzut în interesele lor materiale loviți pe față din partea statului. Cu ocazia împărțirii hotărului, statul le-a luat pășunea, proprietate a lor, așa că în urmă mai mulți Valahi care trăiau din creșterea vitelor și-au pierdut pănca... Holdele unora și ale altora au fost înconjurate de tot felul de măsuri restrictive, încât ei nu puteau să treacă cu vitele la lucru, fără a călca pe locuri oprite, unde ajungând, natural că erau pedepsiți.”

E ne mai pomenit așa ceva: știindu-se că Românii erau zilnic loviți în interesele lor, prin tot felul de poprel nedrepte știindu-se că Românii au fost omorâți, că pe neașteptate au fost atacați de agenții pădurari înarmați, că dintre aceștia nici unul nu a fost omorât, și totuși se ai tupeul să spui, că Românii sînt asasinii, că asemenea sâlbatici sînt capabili de ori-ce infamie, că sînt un popor de bandiți, apoi ori-cum am căuta să scusăm temperamentul și să alegem expresia, dar' nu putem să dăm o numire mai potrivită acestor fel de gazetari, decât că sînt niște bărfitori fără rușine, canali care insultă fără a răspunde pentru faptele lor, niște adevărați bandiți ai condeului.

Stăm pe gânduri, dacă cu asemenea decrepiți morali mai putem discuta pe calea presei, dacă ei mai au simțire pentru motive cu condeul așternute.

Și încă un proces. Pentru ziua de 26 Iulie n. sînt citați la Cluj domnii drd. Aurel C. Popoviciu din Graz, Nicolae Roman, comptabil în Bistrița și Eugen Brote, proprietar în Sibiu pentru a fi judecați în procesul de presă ce li-s'a intentat pentru tipărirea și răspândirea Repliei.

Darea în judecată

MEMORANDULUI.

Sub titlul „Demonstrațiune valahă” „Budapesti Hirlap” dela 28 Iunie publică următoarele:

Ni-se telegrafează din Iași următoarele: Secția locală a arangiat aseară aici o demonstrație enormă în contra pretenției apăsări a Românilor ardeleni; în fruntea convoiului demonstrațiilor s'au purtat portretele în marime naturală ale lui Rațiu și Lucaci.

În același timp „Magyar Hirlap” dela 28 Iunie pe lângă telegrama sus arătată, mai publică o altă știre din București, în care cu nerușinarea proprie numai pericunaților întortochează lucrurile, și spune că „studenții români convingându-se, că din punct de vedere internațional este cu desăvîrșire ilegal să iee poziție în favorul agitatorilor ardeleni”, nu vor mai face nimic în favorul comitetului național, după-cum s'ar fi hotărât să nu mai vină nici la conferința dela Sibiu.

Comparând aceste minciuni date în vileag întâiu prin coloanele lui „Politische Correspondenz”, cu faptele pozitive: scrisorile de aderență ale studenților ce am publicat ieri, cetitorii nostri pot vedea ce stupizi sînt jidano-maghiarii chiar în fabricarea „adevărurilor patriotice”.

Spicuri din foile maghiare.

Sub titlul „Ear' hârtii nemțești dela cătane” „Magyar Hirlap” dela 28 Iunie denunță, că chiar după interpretarea făcută în delegațiunii de Szécl și răspunsul dat în numele ministrului comun de război, comandura corpului de armată din Budapesta ear' a trimis acte scrise nemțești secției militare a municipiului Budapestei.

Numita foaie după-ce publică în original acea hârtie nemțească, adaugă:

„Ne place a crede, că această hârtie este cea din urmă ce autoritățile militare au trimis scrisă nemțească către autoritățile maghiare, și nu voim a crede, că îndrumarea apărută în foaia oficială militară a fost numai o „frasă”, prin care ear' au voit să arunce praf în ochii națiunii.”

De, speranța încă e ceva!

Ce mare fericire e în Ungaria, se poate vedea și dintr'un raport ce-l publică foile un-

gurești chiar acum cu ocazia expoziției din Chicago. Reese din acest raport, că în anul trecut au emigrat în America nu mai puțin decât 37 301 cetățeni, care au fugit de fericirile oblundirii ungurești.

Ear' cât de muncitori sînt Ungurii, reese tot din acest raport. Până-ce un Slovac ori Francez emigrat economisează pentru a trimite la cei în patrie rămași 55 dolari, Ungurul emigrat nu economisește decât 11 dolari. Pe ceialalți îi bicherește, îi bea! Oameni harnici Ungurii în a — risipi.

Cestiunea gimnasiului din Beiuș.

Din diecesa Orășii-mari ni-se trimite următorul articol, căruia sîntem datori a-i da loc, în vederea marelui importanțe a afacerii ce tractează:

Am vîzut răspunsul laconic al sinodanului: „bună dimineața babă, crastaveți dragă”, la ordurile hipocrite ale dlui Lauran, și răspunsul e potrivit, pentru-că precum se vede, sinodanul nu e omul momentului și al pasiunilor, ci trebuie să fie un spirit precumpător, un suflet ce jelește ori-ce rană, fie cât de mică, ce ar cădea pe corpul scumpei sale națiuni; dar' rana ce a căzut pe corpul națiunii, și în special pe corpul diecesei oradane gr-cat. române prin maghiarizarea claselor superioare ale gimnasiului din Beiuș, e nespus de mare. Rana aceasta asupra diecesei a urmat prin nesocotita concepție a dlui Lauran, cu care trei profesori se timbrează de nepatrioți și imorali, și așa se suspendă dela post, în urma acestei concepții fatale urmează ordinațiunea guvernului în respectul introducerii limbii maghiare în clasele superioare. Concepția aceasta fatală și urmările funeste le combate sinodanul cu atăta rivnă și studiu basat pe acte oficiale, încât în o săptămână întreagă captivează pe cetitorii „Uricei Tribune” cu limba sonoră, gruparea ideilor și tăria motivelor, și eată la toate acestea dl Lauran — se vede că d-sale îi bate pulsul numit conștiință — cu vre-o 20 orduri hipocrite, hipocrite că nu sînt alta decât insinuări la adresa și persoana sinodanului, și la cei trei profesori suspendanți. Așa se vede, dl Lauran ar vrea să i mai năcăjască, bag-seamă să aplice incușiția spaniolă.

Pentru-ce nu s'a aplicat asemenea și față de acela, care singur a fost începătorul răului, înțeleg adevăd pe domnul Mihut, fost director, care abdicînd de post se transpune la alt post bun și i-se mai dă din fondurile diecesane la fiecare an o remunerație de 500 fl., care 500 fl. ar șterge lacrimile și ar alina pot zice și foamea alor câțiva orfani de preoți sau învățători din diecesă. Fie că punerea steagului, din care s'a început năca-

zul, să fi fost concepută din căpătina domnului Mihut, sau din a cui, dar' d-lui l-a pus fără știrea corpului profesoral, precum zice sinodanul, și dacă l-a pus, dator a fost să grijască de el, ear' nu se închidă chiar cu cheia în casă, și după-ce nu a grijit, nici pedelului, singur trebuie să fi fost luat la răspundere, și pentru aceea, că nici investigarea judecătorească, nici cea ministerială nu a aflat vinovat nici pe unul din corp, și totuși din corp trebuie să sufere, ear' vinovatul pentru neglijență remunerat.

Am zis că desastrul asupra gimnasiului și așa asupra diecesei a venit în urma nesocotitei concepții a dlui Lauran, pentru că d-sa a obrudat-o pe veneratul consistor, sub a cărui firmă a eșit apoi la iveală. Veneratul consistor ar consta din 30 asesori, însă astfel de consistor nu e numai cel plenar, odată pe an, când se primesc teologii; ear' ședințele celelalte consistoriale de peste an se țin prin 7—8 asesori din gremiu, între care 4 canonici și doi-trei preoți funcționi în loc, ca servi umiliți ai canonicilor. Aceste ședințe consistoriale se țin nu arare ori sub presidul magnificului canonic-preposit sau altu canonic, pentru-că Exceleța Sa bunul episcop, precum și prepositul pe care dl Lauran îl numește numai primus inter pares, fiindcă nu e d-sa, absentează fiindcă sînt saturați de ficțiile personale, egoismul și nepotismul dlui Lauran, apoi se vede la împărțire de parochii, așa la un neam al seu preot de vre-o 7 ani îi dă o parochie cu venit de 2500 fl., la care au concurat preoți și protopopi binemeritați. Aci va zice că episcopul a presidat, ear' eu răspund că și cel din biblie a dat să scape de atata gură.

Zisei că bunul episcop și într'adevăr, pentru-că își jertfește tot avutul și momentul pentru bunăstarea poate în prima linie a fratelui respectiv a nepotului iubit, ce nu detrage din merit, că doară fiecare om se uiesește a-și susține și perena numele familiar, dar totuși așa crede, ba voiu să adeveri cu cifre, că e mai enormă suma ce a depus-o și o va depune în instituțiunile diecesane pentru ajutorarea mai ales în creșterea științifică tinerii sârmani români gr-cat. din diecesă, ba și afară de diecesă, apoi nu numai tinerii gr-cat. români se ajută și se vor ajuta, ci și tinerii români gr-or., pentru-că de vom căuta statistica tinerilor școlari dela gimnasiul din Beiuș, numărul tinerilor români gr-or. mai totdeauna a fost mai mare decât numărul tinerilor români gr-cat., dar' acum prin ridicarea internatului „Pavelian” — din care dl Lauran elimină pe Românii gr-or., însă pe Ungurii catolici nu — acești doi numeri încep a se egala, și vezi, dulce frate, că

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Școale și școlari înainte cu 4000 de ani în Egiptet.

— Icoană din viața culturală a vechinului Egiptet. —

De

F. Woenig.

În cel mai vechiu op de morală al Egiptenilor, de al cărui autor se privește înțeleptul principe Ptah-hotep (cam 3300 de ani înainte de Christos) asemenea acesta (cartea 2, cap. 41) știința cu vieța și neștiința cu moartea. El zice: „Stultul e renitent, el nu e harnic de nimic, el ține știința de neștiință, virtutea de fărădelege, pentru aceea e vieța lui ca moartea.”

Deja asemănarea aceasta ne arată creditul cel mare, de care se bucura știința la poporul faraonilor; dar' mai sînt și alte texte vechi, care servesc ca dovezi și mai directe, că cultura științifică se priva de idealul vieții cu atât mai virtos, că ea deschidea celor harnici și talentați ușile unor cariere splendide. Așa admoniază Duaf-se-chruti pe fiul seu Pepi (papyrus Sallier II. și papyrus Anastasi VII., dinastia a 20-a, 1200 a. Chr.) „Cu-neștiința scripturii îți servește spre bine... Silește-te să o deprinzi cu plăcere și iubire. De folos e pentru tine și o singură zi în școală, ea e un fundament de stăncă pentru eternitate”....

Că Egiptetul a fost țeara științei, ni-o adeverește nu numai Herodot, care numește pe Egipteni „cei mai instruați oameni dintre

căți au cunoscut”, ci și împrejurarea, că cei mai de frunte învățați Greci — numesc numai pe Tales, Pitagora, Democrit, Euripide, Plato, Diodor și Strabo — au călătorit la Egiptet, ca să-și însușească comorile de știință ale poporului de lîngă Nil.

Dar' chiar abstragînd dela aceste atestări existența școalelor bine organizate ni-o adeverește unica constatare, că pe monumentele lor aflăm foarte des scriitori desemnați.

Pe locul de secerș, sus pe claea de bucate, în magazine și în grănare, în fabrica de bere, în cămările boierilor și ale oficanților, în halele de jertfe ale templelor, chiar și la acțiuni de esecare îndreptate în contra teranilor renitenți ori târziu în plătierea dărilor, în curțile temnițelor notează cu o conștiințioasă timidă numărul bețelilor date, colo cantitatea cerealelor. Aci i vezi stîfșici câte unul ori și mai mulți în rînd unul după altul cu picioarele încolăcite, înaintea lor o mesecioară joasă, o lădiță pentru acte, vase pentru negreală roșie și neagră și faterale umplute cu țevi de trestie pentru scris ori cu suluri de papyrus. Pe genunchii zac foi de papirus, care se acopere curînd cu observări și cifre, și ca nu cumva să se întempe o întrerupere în dictat la o eventuală toire a penii, țin după ureche o pecană de rezervă. În poziția aceasta îl aflăm și pe „Scriitorul” din Louvre în Paris o statuă foarte bine executată, care s'a aflat în Serapeum în mormîntul lui Sechemca și poate să aparțină deja dinastiei a 5. (3500—3300 a. Chr.). O asemenea statuă de scriitor, ce e drept tare stricată, figura cu picioarele încolăcite ținînd cu amîndouă mîinile un papirus, pe care sînt însemnate sîr-

bători egiptene — se află în museul din Miramar. Ea fu aflată în Memphis.

Prinții și pri cesele, precum și copiii înalților dignitari își aveau învățătorii și educătorii lor proprii. O expunere cunoscută din Medinet-Abu ne arată copiii lui Ramses III. (dinastia a 20-a pe la 1200 a. Chr.), prinți și princese, ocupați înaintea unui învățător-preot cu cetitul și scrisul. Pe un tablou de pîrete din Eileithya, care aparține noiei împărății (cam 1300—1000 a. Chr.), vedem pe principele guvernator Paher cum ține, șezînd pe un scaun, în brațe pe un prunc gol, care poartă semnul stereotip al copilor regești, o buclă artistică împletită. Din textul explicator aflăm că copilul e prințul Uatmes și că Paher e educatorul lui. „Maestrii de înnot ai copilor regești” se amintesc adesea. Copiii talentați de ai înalților oficanți administrativi și de ai dignitarilor se creșteau de multe-ori laolaltă cu copiii domnitorului. Sumul pontific Ptahschepes din Memphis povestește că el a fost primit de regele Mencara (a 4-a dinastie pe la 3600 a. Chr.) între copiii regești, că a locuit cu ei laolaltă, mîncînd împreună și că înalțul lui binefăcător l'a iubit mai presus de ceialalți. Chiar și atunci, când se întemplase o schimbare de tron murind Mencara și urmîndu-i Schepsencaf, rămasă tovarășul copilor regești: „Maiestatea Sa îl onora înaintea tuturor junilor” și mai târziu „fi dete Maiestatea Sa copila regească Matcha de soție, și Maiestatea Sa doria ca ea mai bucuras să trăiască cu el decât cu alt bărbat.” De pe stela sa din Abydos ne spune Nebpu-Useresen din tineretele sale: „Maiestatea Sa mă așeză la picioarele sale rostind numele meu

cu mai multă onoare ca pe al soților mei. Mă lăuda Maiestatea Sa și-mi da zilnic de mîncare, și dacă mă aflam în afacerile lui, atunci mă lăuda astăzi mai mult decât a făcut-o ieri.” Altul povestește cu mare satisfacție că și-a primit instrucția în înnot laolaltă cu copiii regelui.

Numeroșii următori ai domnitorilor — Ramses II. (pe la 1300 a. Chr.) avea 200 de copii, dintre care ne sînt cunoscuți 111 fiicori și 50 de fete — făceau de multe-ori instruirea prin unul sau mai mulți educători imposibilă, fiind de lipsă o instrucție generală și regulată, pe care apoi o și căpătau prinții și princesele laolaltă cu copiii dirigătorilor și cu ai poporului în școalele elementare. Școalele erau împreunate cu templele și se conduceau de către preoți. Despre etatea în care se începea instrucția, n'avem, după cît știu eu, nici o notiță. Prințul Sechentschac (dinastia a 4 pe la 3600 a. Chr.) știe să e povestească, că ea „școlar al casei căților”, adevăd ca abeeit alerga în costumul lui Adam, fiind întovărit totdeauna de un berbec. În școalele valorau drepturi egale și datorințe egale pentru toți școlarii. Aici se făcea băiatul mersiașului și al plugarului cu băiatul guvernului ori ministrului, pentru-că la numirea în posturile cele înalte, ba și cele mai înalte, nu se luau în considerare originea și protecțiunea, ci talentul, diligența și aptitudinea științifică, și nu numai odată cetim pe stela unui sau altui monarch, care se numește „amicul Maiestății Sale”: „Strămoșii lui au fost oameni necunoscuți...”

De numele „an”, adevăd „scriitor” lega Egipteanul multe avantaje. Ceea-ce e în tim-

pul de față bărbatul cu cultură academică, aceea era într'o măsură cu mult mai mare „scriitorul” în ochii celorlalte bresle, care priviau cu admirație și venerațiune la el. „Cum își mîna mînatul măgarul, așa alungă scriitorul toate celelalte bresle înaintea sa, observă unul din autori în papyri Sallier și Anastasi dînd totodată o descriere drastică a năcăzurilor împreunate cu diferitele meserii. După-ce au analizat cu minuțioasă greutate de care se isbește ferarul, brutarul, barbiarul, plugarul, zidarul, grădinarul, pânzarul, vîpsitorul, păpușarul, petrarul, zilerul, matorul, înbalsamatorul, spălătorul, vînatul și pescarul, zice: „Dar' o excepție face scriitorul” — și acum preamărește lauda aceluia în cuvinte umflate, admoniînd tinerimea să se îndeletnicească cu știința. Într'un imn către Thot, zeul artei scripturii și al științei, se roagă ceata copilor și a junilor din vechiul Egiptet: „O Thot, du-mă la Sesennu (Hermopolis)”, pentru-că nu numai aici, ci în fiecare templu mai mare al țerii, în Theba, Memphis, Heliopolis, Qurna etc. se aflau școale elementare și superioare, și mai cu seamă era cetatea din urmă vestită prin institutul lui Seti (fundatorul ei, rege pe la 1300 înainte de Chr.) ca pepineria științelor. Ruinele încă bine conservate dela Qurna reprezintă unul dintre cele mai vechi edificii școlastice ale Egiptetului. Ea fu fondată de Ramses I. (pe la 1300 înainte de Chr.) și terminată de puternicul seu următor Seti. Dau, urmînd lui G. Ebers, o scurtă descriere a acestui templu vechiu. Edificiul Seti, propriu zis era construit din peatră de var masivă. Un șir de sfînxi conducea dela tîrmul lui Nil până la zidul împrejmuitor și la cel dintăiu

buul episcop făcî și lucru catolic cu susținerea gimnasilui și ridicarea internatului, nu numai sistematic, altcum peste astfel de concepte din evul mediu al dlui Lauran opinia publică română, timpul modern, prealuminatul și buul episcop demult a trecut, pentru-că har aceluia Atotputernic, care nu ni-a lăsat nimic în cei 18 secolii triști, și amari nu ne va lăsa nici acum, ci precum până acum fuserăm legănați în cântul doinelor melodioase de „dăina și dăina” așa și de acum vom fi, și vom, ear’ nu în rupe limba: „o gyintu drăzau pe sub keritiz go dos boroshurdale”, cu care poate că s’a legănat dl Lauran, ce eu nu cred.

Altcum știm că domniei-sale îi trebuie numai gimnasiu gr-cat. ca caracter diicesan, și așa nici un fel de Român, nici gr-cat, nici gr-or. nu-i trebuie îi trebuie adevărat caracter diicesan pe scurt: diicesă. Aceasta se vede din evenimentele mai noue în cestiunea gimnasilui. Gimnasiul de Beiuș în privința edificiului asigurată fiind și încă în așa mod, în-cât marea lui abia sunt alte gimnasii în patrie, vine întrebarea că în ce mod s’ar pute asigura și ameliora corespunzător timpului modern soluțiunea profesorală? pentru-că fondul gimnasilui vulcanic de 130 de mii florini nu poate susține 14 profesori ordinari, cu spesele, cu bibliotecile, musele, reparările gimnasilui. Ce e și drept, că din interesul sumei amintite computând numai 800 florini la persoană, apoi celelalte lipse, alia se ajunge pentru jumătate de sepe, cealaltă jumătate se cărește cum se poate și mai mult ajută Excelența Sa, însă a trecut timpul când se se susțină gimnasiul numai cu cârpiri, ci trebuie făcut ceva, mai ales acum până-ce este o așa inimă nobilă de Patron al gimnasilui. La întrebarea aceasta dl Lauran ar afla de bine a reduce gimnasiul la 6 eventual la 4 clase. De e drept aceasta, atunci zic: O suflet egoist! nu nimici bucuria și ușurinta a multor familii românești, de prezente alor 70 părinți, care parte din sarcina parte din vîgimegia timpurilor sînt siliți, parte din boldul propriu își poartă în gimnasiul din Beiuș în cl. VII. VIII., unde totuși mai aud câte un cuvînt românesc, unde mai capătă pîne gratis, se mai iartă didactru, este fundațiune gratuită la vre-o 30, vipt și provăzut în internat destul moderat cu 12 florini, oare ce-ar fi, domnule Lauran, în acest cas de reducere cu caracterul gr-cat? că clasele inferioare ori și unde sînt frecventate mai mult de copii din jur, ear’ jurul Beiușului e gr-ort, drept ce în cl. I.—VI. în Beiuș totdeauna sînt mai mulți gr-ort, și în cazul de reducere n’ar avî înțeles ca tineri gr-cat. să vină în Beiuș, pentru-că, ca acestia să ajungă la teologie trebuie să depună maturitate. Pentru tineri gr-cat. are înțeles numai gimnasiul complet și referitor la Beiuș internat, ce bine a combinat Excelența Sa.

Alta e aci, dlor lectori! În urma concepției fatale și a ordinațiunii cu maghiarizarea gimnasilui, dl Lauran și confrății d-sale canonicii primesc un ajutor anual dela stat de 300 fl., după care până acolo înzadar au poclonit, ear’ magnificul preposit 500 fl., acel preposit care ca director gimnasilui în Beiuș în anii 1869—70 fără știrea patronului gimnasilui face ofertul guvernului terii se primească gimnasiul de gimnasiu de stat. Se va scusa că: gimnasiu de stat a voit, dar’ cu limbă română, ce cilindru sdrobot, ce absurditate în constituționalismul maghiar. Îi trebuia poate plată mare Magnificenței Sale pre-

pylon (zid în formă de turn) lat, prin care intrai într-o antecurte mare, mărginită pe de două laturi cu colonade, înțelul cîreia se ridică o a doua poartă. Trezind prin această poartă, care se afla între două turnuri de forma unor piramide trunchiate, ajungeai într’a doua curte, care era și cea dintâi, avînd în fundul ei un mare șir de coloane.

Înțelul edificiului Seti se ridicau zidiri mari, patruunghiulare făcute din țigle de Nil, care înse cu toate acestea aveau un aspect impunător. Ele erau tîncuite cu var și suprafața păreților era împodobită cu tot felul de chipuri și ieroglife.

Întocmirea internă a acestor case era la toate egală. În mijloc se afla o curte neacoperită, în care răspundeau ușile dela odăile preoților și ale învățătorilor. De fiecare latură a curții era un ambic acoperit cu lemn și în mijlocul curții se afla un lac acoperit cu flori. În etagiul de deasupra se aflau locuințele școlarilor. Instrucțiunea însăși se predă în curtea pardosită și acoperită cu rogojini. Cu deosebire impunătoare și împodobită cu stindarde, fălătoare era casa preoților supremi, care se afla în o depărtare de vre-o sută de pași de edificiul școlastic și zăcea între un bîre bine cultivat și între așa numitul lac sfânt. Aici veniau preoții numai întru îndeplinirea serviciului lor, căci mărețele lor case, în care locuiau cu femeile și copiii lor, se aflau dincolo de Nil, în Theba proprie.

În institutul Seti se afla o bibliotecă mare, în care se conservau mii de suluri de papyrus, și o fabrică de papyrus.

posit, atunci director, îi trebuia canonicat, ba poate și episcopat, n’ar fi fost rele, dar’ D-zeul părinților, moșilor și strămoșilor n’a conces nedreptății, pentru-că acești părinți, moși și strămoși ai Magn. Sale, care au umblat în opinii, cu cușmă de miel, și nu cilindru turtit, au știut să apere cauza limbii lor dulce mai bine decât un preposit și un canonic. Că ce voește dl Lauran cu reducerea e evident, după concepția și ordinațiunea fatală primii ajutor, acum rîvnește cel puțin nu la caracter gr-cat, ci numai la caracter diicesan, adică: diicesă, și poate la cea oradană, și anume: după-ce vede că guvernul nu grăbește cu denumirea de metropolit din cei 3 candidați, povătuiește și lucră pe sub mână, ca actualul episcop oradan să treacă la metropolie, vedeți catolicul cel cu unica salutarie, nu-i pasă de voința și saluatea alor 1½ milion din provincia metropolitană gr-cat, numai de unica salutare proprie a Sa. Aceasta o voiu arêta și din următoarele: Vine un mirean iubitor de înflorirea diicesei și zice cam așa în organul național „Tribuna”: Dlor canonic! nu zic că fondurile diicesane s’ar spesa spre scopuri nemenite, dar’ totuși e manipulare necorectă și nerațională în timpul modern, ca fiecare canonic să manipuleze separat cutare sau și două fonduri diicesane și numai la răspundere proprie, că eată ce daună se în-tîmplă și când a murit canonicul Korhanyi au lipsit din fondul manipulat de dînsul câteva mii, avere ca în palmă, s’a șters simplamente suma păpată sau rîu manipulată. Asemenea moare canonicul Nyisztor, din fondul manipulat de dînsul ear’ lipsesc câteva mii, se șterg și aceste, căci averea rămasă se află întabulată pe ecooama reformată Trezi. Primiți, zice mireanul, manipulare în ple-num ca în toată lumea, ca în Blaj, care s’a și adevărit de bună, pentru aceea v’a și impus-o Exc Sa dl episcop Trăsnet și fulgere! Nu dăm odată cu capul!

Eu cuget, că dacă dl Lauran se învoia și în acest sens sfătua și pe ceilalți, fondurile se concentrau după voința Excel. Sale, dar’ nici dl Lauran, eată earăși o salutare, dar’ numai proprie. Unde e obediința clericală atât de profesată? Da de ar zice episcopul: trăsnet și fulgere! Concentrați fondurile la moment, faceți seamă, că dacă nu v’aduc aminte o asemenea faptă din Gherla. Și că nedumeririle mireanului și: cu el ale întregii diicesi sînt basate se vede nu numai din cele ale lui Korhanyi și Nyisztor, ci și din aceea, că în acest timp după Paști coadună Excel. Sa episcopul exactoratul diicesan, se și adunară mai toți membrii și externi, și eată că n’au ce lua în seamă, numai niște biete de rațiocinii ale parochiilor de pe sate, despre 100—300 fl., ear’ rațiociniile câtorva fonduri diicesane ca în palmă.

În 3 Iulie va fi consistor plenar, și cred că aci e timpul să ese și dñii asesori externi (sînt vre-o 20) din rezervă, ca să se informeze la loc despre astfel de lucruri abnormale, și să pretindă că la moment se se valoreze odată și decisiunea Excelenței Sale față cu fondurile diicesane, nu numai conceptele și în urma lor decisiunile eșite din nervii creierilor iritați în urma articolor cetiți și scriși în „Magyar Allam” pentru salutea proprie. (Va urma.)

Școalele elementare erau din seamă afară cercetate. Institutul Seti d. e. număra de multe-ori mai multe sute de școlari, care erau instruiți în disciplinele elementare: cetitul, scrisul și computul. Copiii rămneau peste zi la școală jucându se în oarele libere prin cele amburi ale școlaei ori pe sub palmieri, sicamorii și smochinii grădinilor, ori făcînd deprinderi gimnastice. Părinții ori frații duceau școlarii mîncarea în templu. Mîncarea era pe cît de simplă, pe atît de nutritoare; ea se compunea din pîne de grâu, orz, și durra, aiu, linte, ceapă, cir de făină etc., afară de aceea mai mîncau copiii sîmîntă de lotus, mîduvă și rădăcini de papyrus. De beutură le servia apă și bere ușoară de orz. De multe umblări ostentitoare, pe care le-a făcut mama pentru dragul inimii ei către școală, îi aduce aminte copilului se scriitorul Ani (papyrus IV. din dinastia a 22-a sau 23-a 960—800 înainte de Christos, museul dîn Bulaq): „Pe cînd te aflai tu la școală și învățai acolo, ea se ducea în toate zilele la învățătorul tîu, ca să-ți aducă de acasă pîne și apă...” Mulți școlari erau însă interniști și își primeau nutrimîntul din bucătăriile templului. În papyrus Sallier II. (în museul britic din Londra) admoniază un tată pe fiul seu, care cerceta școală din Chennu (Silsilis în Eghiptul de sus?) ca să nu mîncepe pe zi mai mult de trei pâni și să bea două mîsuri de bere, altmintrelea va ajunge sclavul pîntecelui seu. (Va urma.)

CORESPONDENȚA

„TRIBUNEI”

Selagiu, 20 Iunie 1893.

(Archiducele Iosif în Selagiu.) În 15 I. c. la oarele 4 p. m. avea să sosească Alteța Sa Archiducele Iosif la gara dintre Supurul-de-sus și jos. Gara la ordinul mai înalt al comitelui suprem, respective al pre-torului, era înfrumșetată cu crengi verzi, ear’ în fruntarul edificiului atîrna un mare stindard tricolor maghiar.

Deja pe la oarele 2½ p. m. începuse a se aduna publicul din comunele din apropiere: precum din Supurul-de-jos, Hurez, Corond, Bogdand (comună curat maghiară), Giorocuta etc. Și apoi între acestea într-un număr considerabil domni Maghiari împreună cu poporul lui Israil.

Ear’ inteligență română foarte puțină, căci domni preoți români erau invitați prin domnul vicar al Selagiului Alimpiu Barbolovicu de a se prezenta la gara dela Sermășag, unde trenul avea să stea mai mult și se se prezente în corpore pentru de a-1 primi și felicita pe Archiducele. Deci aici abia se aflau 2 preoți și 3—4 învățători români, cu atât mai virtos se prezintă apoi inteligența maghiară și Jidovii, care și cu această ocaziune și aici au voit să demonstreze, că în tot Selagiul — tot sufletul până doară și aerul este maghiar. Presionând asupra poporului român adunat aici într-un număr foarte mare ca primirea Alteței Sale se se întîmple între puternice strigăte de eljen-uri ungurești, și poate prin vre-un înfocat patriot și cu vre-o vorbire maghiară.

Auzi acolo la informațiune corectă, ei voiau poate să-1 informeze prin aceasta pe Alteța Sa, că pe aici tot sufletul e maghiar și că nu mai există nici un suflet de Român, aici unde toate comunele afară de una sînt pur românești.

Dar’ ce să le faci, așa le este firea.

Pe mine însă ca Român mă uimia mult că cum de nu se ivese și bravii Români din Supurul-de-sus, cum de inteligență și poporul din comuna marelui bărbat al națiunii Andreiu Cosma nu se arată la fața locului, cînd eată deodată vedem numai un nor de popor venind dinspre Supurul-de-sus. Erau în adevăr și Supurenii-de-sus în număr de peste o sută inși toți Români verzi ca ștejarul, venind într-o ordine exemplară, conduși fiind de buul lor învățător domnul Mihail Bobiș, care le era, și venia în frunte, ear’ după el întreg tineretul, fete și ficioiri, apoi bărbați și muieri îmbrăcați toți până la unul în vestiminte de sîrbătoare. După ei au urmat apoi în trăsuri venerabila matroană română ilustra doamnă Maria Cosma, dl N Bohețel cu soția, Ioan Butean, notar cercual cu soția etc.

Bravul învățător al Supurului-de-sus dl Mihail Bobiș, ca un adevărat conducător al tinerimii și al poporului îndată-ce sosese la fața locului, cercînd locul mai acomodat pe peronul gării, se pune ear’ în fruntea tineretului și a poporului sosit din Supur, — prin tumultul își face loc și-și postează tineretul și poporul precum și pe poporul român din alte comune în locul cel mai acomodat. În frunte erau tineretele fecioare, copile de Român în port curat țerănesc, respective romănesc, la spatele lor junii fîcâi, apoi bărbați și femei tot grupuri-grupuri.

Ungurii vîd aceasta, încep a se întreba între sine, că oare ce voește dascălul valah din Supurul-de-sus de își postează tineretul și poporul la locul mai de frunte.

Deci momentan este întrebat de către sergentul gendarmilor din Supurul-de-jos că ce voește, deși postează poporul în locul înțel, au doară voește ca ei să-1 primească, căci aici nu este iertat de a se striga și vorbi nimici românește, ci numai în limba oficioasă a statului, în cea maghiară; făcîndu-l atent ca nu cumva să cîuteze de a se primi pe Serenitatea Sa cu „Să trăească” românește ci cu eljenuri maghiare, la ce bravul învățător îi răspunde rezolut, că d-sa da voește a-1 primi pe Archiduce, dar’ nici la un cas în limba maghiară ci în dulcea limbă românească, ba mai mult zice bravul învățător, nu numai că și-i vom zice în dulcele graii al mamelor noastre un ură „Să trăească”, ci de către una din elevele mele se va primi prin o vorbire românească, prezentându-i-se totodată și un buchet de flori; și îl roagă pe sergent ca aceasta să și-o iee spre înțînă.

Ca un fulger a trecut această veste printre toți Ungurii prezenți, care toți în frunte cu dl sergent se siliu în tot modul de a-1 intimida și a-1 abate dela propusul seu pe învățătorul Bobiș, dar’ fără rezultat, căci el le-a spus frane că numai forței brutale va ceda, deoare-ce d-sa zice că în această patrie și noi Români avem drepturile noastre, dela care de placul nimerei nu ne vom abate.

Între acestea se dă signalul Supuranii și poporul român din jur toți stau în ordinea arătată de învățător. Trenul se apropie.

Șuera una lungă pentru de a sta apoi pe trei minute la gara de Supur. În fine eată apare această pasere măiastră aducînd în unul din cupele mai din dîrăt pe înaltul oasp. Momentul e aci, la un semn dat de către învățător Bobiș întreg tineretul și poporul din Supur și comunele vecine ridică și-și pâlăriile de pe capete, erump într-un puternic strigăt de ura, să trăească Alteța Sa Archiducele Iosif! Aerul se cutremură de puternice voci românești, trenul se opri, se mai repeta de două ori puternic să trăească, voci ungurești ici colo se aud abia.

Alteța Sa apare la fereastra cupeului și salută publicul. Atunci fără de a întârzia o clipă, domnul învățător repede întinde brațul la una dintre elevele sale, la brava și curagioasa copilă de țeran Ana Ciora, o copilă de 16 ani frumoasă ca o zînă din poveste care ținînd în mîna dreaptă „un buchet de flori, compus numai din rose curat albe și înfrumșetate de asemenea cu o potea de mătăsu albă, ambii păsesc hotărîți către cupeul Serenității Sale ceea-ce observînd atât Serenitatea Sa Archiducele cât și adjutantul, adjutantul cu afabilitate face semn cu mîna să se apropie și deschidînd ușa cupeului cu multă bunăvoință apare în ea Serenitatea Sa Archiducele pentru a asculta copila de Român. Un entusiasm „ura” ese din piepturile înflăcărâte ale Românilor, ear’ dragălaș copila de țeran cu mult curagiu și gingășie face un compliment Serenității Sale, și stînd drept față în față, cu un ton dulce și pătrunzător îl întîmpină cu următoarele cuvinte:

Serenissime Doamne Archiduce Imperial!

Mare este bucuria noastră cînd vedem că Serenitatea Voastră Vă faceți călătoria și prin frumosul nostru Selagiu.

Deci mîndri de acest mare onor: cu omagiala venerațiune venim și noi ficele române țerance din Selagiu, respective din Supurul-de-sus și jur a ne aduce omagiile noastre de alipire, iubire și supunere față cu înalta Casă Domnitoare și Serenitatea Voastră rugîndu-Vă totodată ca în semn de venerațiune, supunere și iubire a poporului român să binevoiți grațios a primi acest modest buchet de flori care înșule sînt simbolul iubirii și al nevinovăției. Trăească Maiestatea Sa buul nostru Împărat și Rege Apostolic Francisc Iosif I Trăească Maiestatea Sa grațioasa noastră Împărătează și Regină Elisabeta. Trăiți Serenitatea Voastră Archiduce la mulți fericiri ani.

Această vorbire care a fost rostită de către juna copilă cu un adevărat ton și mod oratoric, a fost ascultată din partea Maiestății Sale cu multă atențiune și bunăvoință. Ei, dar’ Ungurilor nu le venia bine la socoteală că-i luă pe dinainte și vorbește o copilă de Român, deci cu scop vîdit de a nu i-se auzi bine vorbirea începînd acum a striga la „Eljen” — uri până-ce atât învățătorul Bobiș cae sta aproape de copilă, cât mai virtos adjutantul Serenității Sale li-a zis respective li-a demandat tăcere și astfel se poate auzi earăși vocea sonoră și plăcută a bravei copile Ana Ciora. care finindu-și vorbirea urma un puternic „Să trăească” întreit la adresa Maiestății Sale a Împăratului și Împărătesei și la adresa Alteței Sale a Archiducelui. Apoi Serenitatea Sa scoborînd pe două trepte în jos, juna copilă îi predă buchetul de flori, pe care l-a primit cu multă bunăvoință, ear’ cu vorbitoarea în semn de mulțumită a dat mîna apoi a salutat publicul, și trenul punîndu-se în mișcare, plecă între nesfîrșite și însuflețite stigări de „Să trăească Archiducele Iosif!”

Călătorul.

CRONICĂ

D’ale diplomaților. Ambasadorul englez lîngă monarhul nostru, Sir Paget, părăsește la 1 Iulie n. postul care îl ocupa timp de 9½ ani. Spre a-1 dovedi deosebită stimă ce-i poartă, M. Sa Împăratul s’a dus ieri după prînz la oara 1 la ambasada engleză să facă vizită de rămas bun ambasadorului, vizită anunțată de mai înainte. Azi Sir Paget va fi primit în Hofburg în audiență de plecare. Ambasadorul cel nou se numește Monson.

Un pictor român în München. În numărul dela 20 Iunie n. cetim în ziarul „Allgemeine Zeitung” de acolo următoarea notiță artistică: Un pictor român, dl Obdeanu, care trăiește în orașul nostru, tocmai e pe cale de a isprăvi portretul regelui României. Regele e îmbrăcat într-o manta sură închisă, călare pe un cal roșetic, aflîndu-se în mijlocul bătăliei înaintea redutei Grivița, la 30 August 1877. Calul regelui se ridică în picioare spăriat de o granată ce se sparge lîngă regele; ca contrast cumplit cu mișcarea învîpăiată a calului reproducă cu virtuozitate, cu botul lui mai ca sîlbatic și spumegînd, se deosebește isbitor liniștea clasică de campoduc a regelui, care cu privirea lui vajnică, nemîscată dominează situația ținînd în mîna ochianul. Cerul acoperit cu nori ploioși, ne lăsînd a străbate decât o rază, de tot slabă de soare la amiază, vuetul de bătăi, în fund, călăvia ocerii din suita regelui fugă pe cal din mijlocul scenei, toate acestea dau o priveliște cît se poate de demnă și fac ca regele ca persoană care însuși ia parte

activă, reese în conturi pline bine de relief dela ceea ce-l încunjura. Nu e vorbă, tehnica afară din cale de abilită a pastelului pictorului aplicată cu minuțiozitate, la corpul calului contribuie mult la relieful pomenit.

Perirea corabiei Victoria. Eată amănuntele marei nenorociri anunțate în depeșa din Londra ce am publicat-o în numărul dela 25 I. c. Vasele de războiu engleze manevrau lîngă „Tripolis”; deodată corabia „Camperdown” isbește în „Victoria” atât de vehement, încît mai că o spinteca. Cine era pe pod putî scăpa, ceilalți au perit cu vas cu tot, care în 15 minute după lovitură învîrtindu-se meren, apoi se cufundă, ducînd cu sine în momntul de apă 430 de marinari cu oficerii lor împreună, cu admiralul Sir George Tryon, comandantul flotei engleze dela Marea Mediterană. Cum lesne se poate închipui, impresia ce a produs catastrofa în toată Anglia e nespus de puternică. Regina a ordonat doliu și o înștiințare în toată țeara; șeful flotei engleze, ducele de Cambridge a intervenit pe lîngă lord-maiorul să se înființeze îndată un fond pentru ajutorarea familiilor celor periți. Gladstone a anunțat știrea în casa comunelor, cu voce și mîinile tremurînde.

Proces de presă. În Berlin apare ziarul humoristic „Die Wespenn” (Vespele) în care a apărut acum cîtăva vreme un articol sarcastic asupra călătoriilor monarhului, luînd ea basă cererea Ungurilor, ca capul statului să sadă cu schimb în Viena și Budapesta. Editorul ziarului Iulius Stettenheim-Wippenen a fost tras în judecată pentru vătămarea persoanei Maiestății Sale.

Ahlwardt osădit. Din Berlin se anunță că nefricosatul descoperitor al gheșefțărilor jidovești cu puști, bănci, drumuri de fer, a fost osădit zilele acestea la 3 luni de temniță pentru „vătămarea întregului corp funcționaresc prusian”. Lumea se va face și mai mult antisemită în urma acestei osănde.

Știre școlară. Programa examenelor publice dela școala română gr-ort. din Sebeș cu finea anului școlastic 1892/3 este următoarea Sămbătă, 19 Iunie (1 Iulie): dela 8—10, clasa I. de eleve; dela 10—12, clasa I. de elevi; dela 3—5, clasa II. de elevi și eleve; dela 5—7, clasa III. de elevi și eleve. Duminică, 20 Iunie (2 Iulie): Dela 0—12 clasa IV. de elevi și eleve; dela 3—5, clasa V. și VI. de elevi și eleve; dela 5—6, cîntări, încheierea anului școlastic. La aceste examene se invită cu toată onoarea părinții elevilor, precum și toți amicii și binevoitorii acestei școlae. Sas-Sebeș, 14/26 Iunie 1893.

Desvîlirea monumentului Gundulici, unul dintre cei mai mari poeți ai neamului sîrbo-croat, care înainte de asta cu 300 de ani trăia în capitala Dalmației, Dubrovnik (Ragusa), s’a făcut Luni în 26 Iunie n. S’a strins acolo lumea din toate părțile Dalmației, Croației, Bosniei și Sîrbiei. Sîrbarea s’a început în mijlocul bubuitului piuelor cu o slujbă bisericească de o mare pompă, la care a luat parte și locofitorul regesc al Dalmației, mareșalul-locotenent David, ba s’a dus chiar să asiste la desvîlire însuși. După discursurile solemne ale presidentului comitetului, Giorgi și al primarului Gondola a fost așezată pe monument o coroană enormă de lauri și stîlțura lui de către vicarul diicesan. În total au sosit 165 coroane din toate părțile unde locuiesc Slavii. Una din cele mai frumoase era cea trimisă de regele Sîrbiei Alexandru cu inscripția: „Poetulul Gundulici”. După amiază a fost în tot orașul mari sîrbări populare; seara iluminată și reprezentație de gală, la care au luat parte pe lîngă oaspeții veniți și funcționari înalti ai statului.

Jubilen conteii Kun-Kocsárd. Ni-se scrie din Orăștie: Duminică în 13/25 Iunie s’a celebrat jubileul de 90 de ani al marelui maghiarisator Kun-Kocsárd. La banchetul arangiat cu această ocaziune s’au ținut multe și patriotice cuvîntări pentru gloriificarea acestui semi-zeu maghiar, care ca un nou „Moise” le-a arătat și le arată calea care duce la realizarea marelui lor scop. Pentru noi Români cea mai remarcabilă e vorbirea dlui Réthi Lajos, faimosului inspector școlar, și a dlui Dósa Dénes, profesor și fost director reformat din loc. Domnul Réthi amintește în toastul seu cu bucurie, că în comitatul Hunedoarei maghiarismul nu numai își susține pozițiunea, ci ocupă în continuu la terot (!!!) și că acest progres va fi din zi în zi tot mai mare și mai intensiv, „pentru-că toți (vorba proprie) care au simț nobil, trebuie să se alature la nobila și eroica națiune. (Aprobări sgomotoase din partea mesenilor, nu știu în-cît au luat parte la acestea corbi nostri cei albi, căci și de acestia au fost călăvia.) Dl Dósa premîrînd pe jubiliat declară, că nu contele Kun, ci idea de stat maghiar e sîrbătorită astăzi, care idee a devenit în viața publică a patriei noastre un factor atât de puternic, încît toate instituțiunile, toate așezămintele contrare trebuie să peară să se nimicească. Știm noi și țără dl Dósa foarte bine, că toate nebuliile născocite în timpii din urmă în bolnavii creeri ai Maghiarilor isvoresc din această nefericită idee pusă, dar’ și aceea o știm, că idea aceasta a fost pusă în circulațiune numai pentru paralizarea alor idei, a căror realizare o pretinde spiritul timpului. Nu avem deci nici o cauză a ne teme de amenințările dlui Dósa. Pe cum am amintit, au fost și dintre Români vre-o cațiva corbi albi, care nu s’au știit să participe la acest tîmbălu, cu totul 4 inși, 2 dintre ei sînt funcționari, un subje și un pretor al treilei e Vlad Miklós, farmacist, al patrulea un biet mésar, care s’a simțit onorat putînd mîncea la o masă cu fișpanul și alți domni mari. Românași

noștri au fost pentru acest act patriotic onorabil cu un toast de vicispanul comitatului. Să le fie de bine!

Holera. Telegrama sosită din Spania spun că în orașele de graniță către Franța, Figueras și Girona s'au arătat unele cazuri de holera.

„Gutinel” sau banca din Baia-mare.

Mocira, 27 Iunie n. 1893.
Dr. Vasile Lucaci e întemnițat în Sătmăreș, nu mai poate exopera de la institute românești împrumuturi la poporul din jurul Băii-mari. El avea cea mai mare bucurie suferind, când însuși cu sepele sale câștiga documentele necesare, numai ca să poată alunga întru ajutorul poporului lipsit de bani.

Ne doare în suflet când zilnic observăm cum cărturarii străini din oraș sug bietul popor cu exoperarea împrumuturilor, când din o sută florini împrumut, poporeni în mână nu capătă decât 70 fl., restul se computează ca procent și multe soiuri de spese de întărire etc. Când vezi că pentru o rată de 5 fl. nesolvată se vând căsuțe și moși de la popor, și se revoltă inima, nu mai poți fi apatic și indiferent. Îți demandă conștiința să faci, să lucrezi pentru apărarea poporului care te susține cu munca și lucrul său.

Datorința morală ne impune să înființăm „Gutinel” = bancă în Baia-mare.

În zilele trecute s'au expedit prospectele. Tot acei brași bărbiați din Sălagiu, Solnoc-Dobăca și Sătmăreș stau în fruntea lucrului, care au înființat „Sătmăreana” din Seini. Firma și garanția lor ne dă speranța de reușire.

Precum „Sătmăreana” își extinde activitatea sa în întreg comitatul de Mează-zi, Sătmăreș—Căreii-mari, în părțile comitatelor Bereg—Ugocea, așa și „Gutinel” va fi centrul operațiunilor Sătmăreșului de Mează-noapte, al comitatelor Solnoc-Dobăca și Maramureș, unde până acum nu e nici o bancă românească.

Cât e de necesară o bancă românească în Baia-mare, constat prin următoarele motive: Încât în Baia-mare e gimnasiu superior și acolo la un studiază aproape la 100 tineri români din comitatele Sătmăreș, Solnoc-Dobăca, Sălagiu și Maramureș, e centru cultural; încât la piața din Baia-mare sunt angajate sus amintitele comitate, e un centru emporic.

În Baia-mare, mai ales de când e deputat dietal dl Wekerle, prim-ministru, per excelență se cultivează minerele de aur, argint și fier, și unde din toate părțile curg în un număr considerabil de Români, ca lucrători de mine.

Jurul Băii-mari e curat românesc, poporul industriei și economiei sunt foarte dilingenți, gleba cea muntoasă nu rămâne necultivată, poamele din jurul Băii-mari: castanele, prunele, merele și perele, de cele mai distinse soiuri, sunt recunoscute în toată țeara. Zeci și sute de mii aduc negustorii din Galiția la popor pentru poame.

Jurul Băii-Spie pentru nuci la an capătă 10—15 mii fl.

Tot terenul acesta abundă și exploatează străinii, se învâțaseră a-și edifica palatului în oraș. Trei bănci ungurești din Baia-mare se încarcă colosal cu veniturile sudoarei fețelor românești. Ear' din fructul câștigat, procentele anumite se folosesc pentru înaintarea culturii lor și pentru sgrumarea culturii noastre.

Ca unul dintre cei mai interesați de înființarea băncii, ca unul care a susținut ideea înființării, ca locuitor și proprietar din jurul Băii-mari:

Rog pe onoratul public român și pe stimații mei amici să vină întru ajutorul nostru de a pute înființa „Gutinel”.

Declar solemnitar că regret foarte pentru că n'am putut subscrie conspectele deja emise, însă fi convins și toți amicii noștri, că precum toată inteligența noastră lucră din răspuneri pentru bancă, așa și eu, cel mai ferbinte dor îl am pentru înființarea „Gutinelui”. Deee bunul Dumnezeu ca pe tot globul locuit de Români să fie aceea armonie, care există între inteligența din Baia-mare, căci între noi nici-când n'a fost discordie, nici va fi.

Meșterul e întemnițat, dar' sufletul lui luminează între noi și se nutrește în inimile noastre.

Gavril Barbu,

proprietar.

VARIETĂȚI.

(Purtarea față cu femeile.) Prietenul intim al lui Byron, Hobbouse, scrie despre dînsul că e posedat de un egoism bolnăvicios. Chiar și când își iubea femeia, zice Jefferson, refuza de a sta la masă cu dînsa, pentru ca să nu renunțe la vechile obiceiuri. Într-o zi, pe când compunea Parisisa, ea vine și-l plic-tisește. „De moarte”, răspunde el. Și tot așa a tratat-o luni de zile întregi, astfel că de bună credință și poate cu dreptate, ea consultă specialiști pentru a se asigura de starea minții lui.

Purtarea lui Napoleon I. față cu ne-vastă-sa, față cu frații și cu popoarele, care au avut încredere în el, a fost aceea a unui om lipsit de simțul moral. Taine i-a resumat diagnosticul într'un singur cuvânt: „Era un condottiere”.

Nevasta lui Carlyle, o femeie bogată, foarte inteligentă și instruită, vrednică de a fi colaboratoarea barbatului ei, după-cum sperase și i-se făgăduise, s'a văzut redusă la a-i fi servitoare. O chinuia în toate chipurile și o puneă să-i coacă pâine acasă, de-oare-ce nu-i plăcea cea din brutărie; nu-i vorbă cu săptămânile, o înșela sub ochii lui și pretindea că se nu-i pese. Chiar când ea se apropia de agonie, nu încetă de a o chinu-l. Numai după moartea nenorocitei arătă o căință cu totul exterioară, apoi povestea vie-ța nevastei sale în frase emoționale: „Dar”, adaugă biograful, „dacă ea ar fi putut învia, el ar fi chinuit-o de sigur earași”.

Donisetti își brutaliza familia: după un acces de mânie sâlbatică în care ajunsese până a-i bate nevasta, compuse, plângend, celebra arie: *Tu che a Dio spiegesti l'altri*, admirabilă dovadă despre desdoirea personalității la oameni de geniu și în același timp despre complectă lor nesimțire morală.

Houssaye povestește o scenă analogă despre A. Dumas: într-o ceartă merse până a smulge pîrul nevastei sale, care desperată, voia a se retrage într-o mănăstire; dar' după câte a mințit, el scria o scenă veselă de comedie și zicea prietenilor săi: dacă lacrimile ei ar fi mărgăritare, mi-aș face din ele un colan”.

Byron bătea pe Guiccioli și pe amanta sa venețiană, o gondolieră, care însă riposta

(Culmea egoismului.) Frideric II. zicea că răsunarea și plăcerea zeilor și că moare mulțumit fiindcă a putut face dușmanilor săi mai multe rele decât ei lui. Simția o ade-vărată plăcere a-și chinu prietenii morali-cește și câte-odată a-i și ciomăgi; dacă vre-unul curțisan îi plăcea să se pomăducescă punea să-i murdărească bainele cu unt de lemn; număra bucățelele de zăhar lui Voltaire și îl despoia de parale.

Despre Fontenelle se spune că stînd la masă cu un prieten și acesta fiind lovit fără veste de apoplexie, nu se turbură de loc, ci ordonă imediat bucătarului să gătească tot sparanghelul cum îi plăcea lui, deoarece-ce înainte comandase jumătate din această măn-care gătită într'un fel, și jumătate într'alt fel, cum îi plăcea prietenului.

O întîmplare aproape analogă se po-vestește despre Goethe când cu moartea ce-lui mai mare al său protector și prieten, du-cele de Weimar.

Din public.)*

Mulțumită publică.

Exprimăm sincerile noastre mulțumite domnului Dr. Nicolau Racota, medic cercual în Șeica-mare, pentru ofertul de 2 fl. v. a. ce în urma producțiunii de astă-iană, a bine-voit a ni-l oferi.

Tilișca, în 26 Maiu 1893.

În numele corpului învătătoresc:

Ioan Bratu,
învățător.

Mulțumită publică.

Cu prilegiul clădirii casei parohiale din Badaciu-Silvaniei mai mulți domni au binevoit a ne da prețiosul lor ajutor.

Acești domni sînt: Dl. Ioan Maniu cu 5 lemne mari de zid; institutul „Silvania” 55 fl.; dl Andrei Cosma 1 fl.; dl Daniel Deley, not. cerc. 1 fl.; dl Petru Pop, pro-prietar și notar în Stîrciu 5 fl.; dl Alexandru Sima, preot în Perice 1 fl. Primească acești domni și institutul „Silvania” pentru marini-moasele sale binefaceri mulțumita noastră și recunoștința neamului său.

Din ședința adunării sen torilor bise-ricești

Badaciu, la 10 Martie 1893.

Man Nuțiu m. p., Ștefan Szabó m. p.
curator primar. preot.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acea-ta re-dacția nu primește răspunderea.

Avis.

În vederea marelui aglomeratului ce fără îndoaială va fi cu prilegiul confe-renței naționale, s'a constituit aici un comitet pentru a prepara încurtăra-re a tuturor delegaților și altor persoane ce vor participa la conferință. Domnii membri ai partidului național, care vor veni, să anunțe aceasta pînă Joi, 6 Iulie, printr-o scrisoare adresată redac-țiunii ziarului „Tribuna”.

Bibliografie.

În tipografia „Aurora” din Gherla va apăre în curînd de sub tipar un op intitulat „Monica”, tradus din limba franceză de Salba.

A apărut:

Apele minerale ale Sângeorgiului român din nobilul district al Năsăudului (astăzi, comitatul Bistrița-Năsăud) în Nordul Transil-vaniei, de Dr. Leo Murășan, medic practic și profesor de igienă la institutul teologic-pe-dagogic din Caransebeș.

A apărut:

Navigațiunea pe Olt și importanța ei pentru România, de Dr. Carol Wolff, director al cassei de economie din Sibiu. (Extras din „Buletinul Geografic” Trim. III. și IV. 1892.) București, Stabilimentul grafic I. V. Socec.

A apărut:

„Magyar-román szeszavtár” (Dicționar maghiar-român.) De Octavian Barițiu, pro-fesor gimnasial în Năsăud. A doua edițiune îndreptată și completată. Cluj, 1893. Li-brăria universității Ioan Stein. Preț 1 fl. 40 cr.

A apărut:

„Incerări în vocalismul limbii române”, de Alexie Viciu, profesor. Blaj, 1893. Tipo-grafia seminarului gr-cat. Preț 25 cr.

„Sau dus în țeară”, novelă de Ilarie Chendi a apărut în tipografia archidieceasă din Sibiu.

A apărut:

„Asociațiunea pentru sprijinirea învăț-aceilor și sodalilor români din Brașov”. In-formațiuni, de N. P. Petrescu, președintele Asociațiunii. Brașov, tipografia A. Murășianu.

„Cronica din Nürnberg” este titlul unei cărți apărute acum în editura librăriei C. Sfetea din București, de profesorul G. Dem. Teodorescu. Cartea este înzestrată cu mai multe gravuri. Preț 1 lei 50 b. sau 75 cr.

Un volum interesant de Anton Bacal-bașa a apărut în librăria E. Graeve et Comp. din București cu titlul „Moș Tracă”.

A apărut:

„Colecțiune de plante” sau „Herbariu”, arangiat de I. Moșil, profesor la gimnasiul real din Slatina, merit pentru așezarea plan-telor uscate, adunate de elevii școalelor se-cundare speciale sau de universități. Colec-țiunea este însoțită de 340 etichete pentru plante, tipărite în limba română și latină pre-cum și de o instrucțiune, în care se explică adunarea, uscarea și așezarea plantelor în herbariu etc. Prețul unui exemplar 2 lei 80 b., cu coperte în color 4 lei.

Se află de vânzare la librăria societății „Încurajarea comerțului român” în Slatina.

„Foia Diecesană”. Organ al eparchiei gr-or. rom. a Caransebeșului. Apare odată pe săptămână: Dumineca. Redactor responsabil: Dr. Petru Barbu. Anul VIII. Nr. 24 dela 13/25 Iunie are următorul cuprins: Partea oficială. — Partea neoficială: Vorbirea Prea-sfinției Sale părintelui episcop Ioan Mețianu, ținută în ședința dela 29 Maiu a camerei magnaților cu ocazia desbaterii proiectului de lege pentru regularea salariilor învățătores-ti. — Istoria bisericii gr-or. române din Tran-silvania și Ungaria dela „unire”: până la anul 1810. De Petru Ionescu. (Urmare.) — Visi-tațiune canonică și sfințirea bisericilor din Satu-nou și Dolove. (Urmare.) — Schițe din istoria literaturii române. (Urmare.) — Con-certul din Lugos. — Varietăți. — Licitațiune minuendă. — Anunț.

Căendarul zilei.

18/3 Iunie n. 1893.

Julian: Muc. Leontie.
Gregorian: Paul Ged.
Soarele: răsare 3.46 apune 8.19

Buletin meteorologic.

Sibiu, 28 Iunie n. 1) oare dimineața.

Presiunea atmosferică în mm. (Medial lunar 724.4)	Diferența de presiune	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vântului
Observată				
721.8	+9.5	+17.4	+29.5—19.1	V

Din țeară 26 Iunie n. 3 oare dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmosferică în mm.	Tempera-tura după Celsius	Vântul direcția	tura
Budapesta	761	+ 15.5	NV	3
Sătmăreș	761	+ 15.6	SV	1
Cluj	760	+ 15.6	N	6
Orșova	759	+ 20.4	N	3
Arad	762	+ 14.7	NV	2
Panciova	762	+ 18.1	NV	5

Economic.

Știri economice din România. Cetim în „Voința Națională”: Timpul continuă a fi frumos în județul Buzău. Grânele ce au rămas nestricate se desvolă pe fiecare zi. Porumburile sînt în general foarte bune. După informațiunile ziarului buzoian „Liber-tatea” se anunță o recoltă admirabilă.

Prețul mărfurilor

Piața din Sibiu. Dela 17 Iunie v. Grâu frumos 76 până 80 chilo fl. 5.70 până 6.30, grâu mestecat 70 până 74 chilo fl. 4.80 până 5.40, secară 70 până 74 chilo fl. 3.60 până 3.90, orz 62 până 66 chilo fl. — până —, ovăș 42 până 48 chilo fl. 2.30 până 2.80 cucuruz 70 până 74 chilo fl. 3.70 până 4.10, mălăiu 73 până 82 chilo fl. 4.— până 4.50, cartofi 68 până 70 chilo fl. 1.60 până 1.80 sîmînță de cânepă 49 până 50 chilo fl. 5.— până 5.50, mazăre 76 până 80 chilo fl. 4.50 până 5.10, linte 73 până 82 chilo fl. 7.50 până 8.50, fasole 76 până 80 chilo fl. 3.50 până 4.—, de pasat grâu 100 chilo fl. 16.40 până 16.80, făină nr. 1 fl. 15.80, făină nr. 3 fl. 14.8, făină nr. 5 fl. 12.— slănină 100 chilo fl. 52.— până 54.—, unsoare de porc fl. 58.— până 60, sîu brut 100 chilo fl. 20.— până 22.—, sîu de lumini fl. 33.— până fl. 34.—, lumini tur-nate de sîu fl. 33.— până fl. 40.—, săpun fl. 20 până 30.—, fîn 100 chilo fl. 1.6) până 1.90, cânepă fl. 32.— până 35.—, lemne de foc uscate m. cub. fl. 3.25 până 3.50, spirit p. 10) l. % 51.— până 55 cr., carnea de vită chilo 50 cr. până 62, carnea de vițel 48 până 56 cr., carnea de porc 44 până 48 cr. carnea de berbec 32.— până 35 cr., ouă 10 cu 18 până 20 cr.

Piața din Mediaș. 17 Iunie v. Grâu frumos hectolitra fl. 5.50 până fl. 5.70, grâu mestecat fl. 4.50 până fl. 5.—, secară fl. 3.50 până fl. 4.—, cucuruz fl. 3.75 până fl. 3.90, ovăș fl. 1.90 până fl. 2.— orz fl. — până —, sîmînță de cânepă fl. 3.25 până fl. 3.75, sîmînță de in fl. — până fl. —, fasole fl. 3.25 până fl. 3.5, mazăre fl. 5.— până fl. 5.25, linte fl. — până fl. —, cartofi fl. 1.60 până fl. 2.— mălăiu fl. — până fl. —, sîu brut 100 chilo fl. 20.— până fl. 24.—, luminări turnate de sîu fl. 36.— până fl. 40, unsoare de porc fl. 58 până 60, slănină fl. 48.— până fl. 49, cânepa fl. 39.— până fl. 33.— fîn fl. 1.80 până fl. 2.—, săpun 100 buc. fl. 20 până fl. 30.—, spirit pro hectolitru fl. 51.— până fl. 57.—, carne de vită chilo 44 până 48 cr., carne de vițel 10 cr până 52 cr., carne de porc cr. 38 până —, carnea de miel fl. — până —, ouă 6 cu 10 cr.

Piața din Blaj. Dela 17 Iunie v. Grâu, hect. fl. 4.— până 4.50, grâu mestecat fl. 3.50 până 4.— secară fl. 3.50 până —, ovăș fl. 2.25 până 2.50 cucuruz fl. 2.— până 2.75, alac fl. 2.— până — cartofi fl. 1.50 până 2.50, sîmînță de cânepă fl. 3.— până — fasole fl. — până —, carne de vită chilo 48 până — cr., carne de vițel — până — cr., carnea de porc 48 până — cr., carne de berbec 26 până — cr., 14 ouă cu 2) până — cr.

Piața din Făgăraș. 17 Iunie v. Grâu hectolitra fl. 5.40 până 6.—; grâu mestecat fl. 4.80 până 5.3 secară fl. 4.— până fl. 4.25; orz fl. 3.— până fl. 3.20; ovăș fl. 1.9) până fl. 2.—; cucuruz fl. 3.70 până fl. 4.—; mazăre fl. 6.— până fl. 7.— fasole fl. 4.— până fl. 5.—; linte fl. 3.— până fl. 4.—; sîmînță de cânepă fl. 6.— până fl. 7.— sîmînță de in fl. 6.— 7.—; cartofi fl. 1.4) până 1.50; mălăiu fl. 8.— până fl. 9.—; sîu brut 100 chilogrami fl. 23.— până fl. 24.—; lumină de sîu urnate fl. 42.— până fl. 44, unsoare de porc 1) chilo, fl. 65.— până fl. 66.—; slănină 100 chilo fl. 62 pînă fl. 56.—; săpun 100 buc. fl. 22.— fl. 26.—; cânepă fl. 30.— până fl. 35.—; fîn fl. 2.5) până fl. 3.— carne de vită chilo 48 cr.; carnea de vițel 44 până 50 cr.; carnea de porc 40.— până —; carnea de miel 32 până —; ouă 6 cu 10 cr

Piața din Brașov. 17 Iunie v. Grâu frumos hect. fl. 6.00, de mijloc fl. 6.—, mai slab fl. 5.0, grâu mestecat fl. 4.50, secară frumoasă fl. 4.50, de mijloc 4.20 fl., mai slab —, orz frumos fl. 2.3) de mijloc —, ovăș frumos fl. 1.90, de mijloc —, cucuruz fl. 3.—, mălăiu fl. 3.40, mazăre fl. 6.—, linte fl. 12.— fasole fl. 3.50, sîmînță de in fl. 10.—, sîm. de cânepă fl. 4.—, cartofi fl. 90.—, carne de vită p. chilo 46—52 cr., carne de porc 48 cr., carne de berbec — cr.

Tîrgul de rinători în Steinbruch. În 27 Iunie n. s'au notat: ungurești bătrîni grei 48.— cr. până 49.— cr., de mijloc 48.— cr. până 49.— cr., ungurești grei tineri 53.— cr. până 53 1/2. cr., de mijloc 51.— cr. până 52.— cr., ușori 49.— cr. până 50.— cr., marfă țerănească grea 46.— cr. până 47.— cr. de mijloc 47.— cr. până 48.— cr., ușoară 47.— cr. până 48.— cr., românești, de Bakony, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. pînă — cr., transito de mijloc — cr. până — cr. transito ușori — cr. până — cr., transito sîr bești grei 49.— cr. până 50.— cr., transito de mijloc 49.— cr. până 50 cr., transito ușori 47.— până cr. 48.— cr

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 27 Iunie n. 1893.

Sîmînțe	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	pînă	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	pînă
Grâu						
Bănăneș vechiu	74	—	—	75	8.25	8.35
Grâu dela Tisa	74	—	—	75	8.35	8.4
Grâu „Pesta”	74	—	—	75	8.30	8.40
Grâu de Alba-Reg.	74	—	—	75	8.30	8.4
„Bucica”	74	—	—	75	8.3	8.4
Grâu ung. de Nord	74	—	—	75	—	—
Sîmînțe vechi ori noue	Sotul	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	pînă		
Secară			70—72	6.55	6.70	
Orz			60—62	5.80	6.10	
„			62—64	—	—	
„			64—66	—	—	
Ovăș			39—41	6.90	7.30	
Cucuruz (porumb)			75	—	—	
„			78	—	—	
Meiu			—	—	—	
Hriacă			—	4.20	4.4	
Grâu			8.36	—	8.37	
Cucuruz			8.51	—	8.55	
Ovăș			5.13	—	5.16	
„			6.51	—	6.56	
„			1.94	—	1.95	
Produce diverse	Sotul	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	pînă		
Seu. de trif.			Lucernă ungurească	37.—	46.—	
„			roșie	50.—	56.—	
„			radinat	39.—	39.50	
Uns. de porc			dela Pesta	57.50	58.—	
„			dela țeară	—	—	
Slănină			sventată	9.10	9.50	
„			afumată	55.50	56.—	
Sîu			—	—	—	
Prune			—	20.—	20.25	
Lietar			slavon, nou	20.—	20.50	
„			bănăneșe	18.—	18.50	
Miere			brută	—	—	
„			galbină străcurată	30.—	32.—	
Coară			de Rosenau	—	—	
Spirit			brut	6.50	17.50	
„			Drojdința de spirit	54.25	54.75	

Cursul pieței din Sibiu.

Din 29 Iunie n. 1893.

Hărțile-monetă română . . . Comp. 9.70 vînd. 9.76
Lire turcești 11.— „ 11.16
Imperiali 10.— „ 10.19
Ruble rusești 1.28 „ 1.30

Bursa de Budapesta.

Din 27 Iunie n. 1893.

Renta de aur ung. 6% 116.—
„ „ 4% 116.—
„ „ hărție 5% 100.—
Împrumutul căilor ferate ung. 100.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) 121.—
Amortisarea

Doi învățacei

din casă bună se primește în neguțătoria de modă și mixtă, sau în neguțătoria de fer și băcanie (specerie) la

G. Ivașcu
Abrudbánya.

[1466] 8-3

La „Institutul Tipografic”
în Sibiu se află de vânzare:

PORTRETUL

dlui Dr. Vasile Lucaciu.

Un tablou în mărime de 38x28 cm.

Preț 50 cr.

BORSEC

în comitatul Ciuc, Transilvania. Stabiliment balnear de primul rang. În mijlocul unor păduri dese de pin ce nu se pot cuprinde cu vederea. 900 de metri deasupra nivelului mării.

Factori vindecători: Climă de munte subalpină, aer curat bogat în ozon, excelente fântâni de borviz conținând materii feruginoase și alte materii vindecătoare, scaldă reci fără păreche conținând acid carbonic, scaldă deschise feruginoase, scaldă puțin încălzite conținând acid carbonic, scaldă de foi de brad, stabiliment de hidroterapie foarte bine aranjat, masagiu, electricitate.

Începerea sezonului la 1 Iunie.

Comunicarea pentru vizitatorii băilor de la Borssec între stația căii ferate Reghinul săsesc și baia însăși e întreținută de o întreprindere de trăsuri cu chirie. A se adresa pentru prenumărare și primire la: șeful stației de la Reghinul săsesc, dl Iosif Havranek; sau la cancelaria întreprinderii de trăsuri în Borssec.

Prețurile de transportare sunt regularizate.

Oficiu postal și telegrafic în localitate.

Cu prospect îndetaliat și deslășiri precise servește bucuros: medicul băilor Dr. Ioan de Szilvási sau direcțiunea de exploatare a băilor.

Apa minerală de Borssec se umple prin aparatele sistem Qelloffer și se astupă cu cele mai excelente și mai moderne mașini și se aduce în vânzare limpede ca cristalul.

Recunoscută ca cea mai limpede apă minerală.

Expedițiunea anuală 3½ milioane de sticle.

Toate comanda se adresează direcțiunii băilor și de exploatare.

Prețurile apei în loco în Borssec:

Pachetate în lăzi:

1	50	flacone	la 1 1/4 litri	fl. 6.60
1	25	flacone	la 1 1/4 litri	fl. 3.30
1	50	flacone	la 1 1/2 litri	fl. 6.10
1	25	flacone	la 1 1/2 litri	fl. 3.10
1	50	flacone	la 2 litri	fl. 5.30

Pachetate în învelitoare de paie:

1	flacon	2 1/2 litri	18 cr.
1	flacon	2 litri	13 cr.
1	flacon	1 1/2 litri	11 cr.
1	flacon	1 litru	9 cr.

La comanda mai mari se dă rabat.

Borssec, Maiu 1893.

Direcțiunea băilor și de exploatare.

[1463] 2-10

Institutul Tipografic în Sibiu.

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI”.

- Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu preț redus de la 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
- Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni.** Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Păpăruș Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Păcală și tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Preț unu exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Colăcărutul.** Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
- Fieca a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Îndărătnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Blăstēm de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Bunica de Bojena Némecová,** tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu preț redus de la 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
- Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Din bătrâni.** Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Genușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Un peșter îndărătnic.** Novela de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Prietenul meu Vântură-Teară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Scăpăratoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Strigoica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
- Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Taina unei vieți.** De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
- Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Sgârșitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Muscii-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Dina-împărăteasă și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Un idil în Roșeni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Prințesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Dina mărăgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Poșacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
- Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Rusalina păcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbișoniu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
- Roma invinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiale. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
- Clara Milici.** Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 b.
- O sută de ani.** De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Maiu 1893.

Budapesta—Predeal									
Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat
10.—	8.05	8.05	2.15	pl. Viena	sos.	3.—	1.55	7.20	6.20
8.25	2.10	2.50	9.15	Budapesta	↑	6.45	8.30	6.35	2.05
11.28	4.07	6.14	8.57	11.12	Szolnok	↑	2.31	5.23	3.49
1.35	5.46	11.33	12.50	P. Ladány	↑	12.06	3.46	1.21	10.05
3.53	7.08	8.42	1.50	2.12	Oradea-mare	↑	2.25	11.04	8.43
4.—	7.15	12.05	2.24	2.19	pl.	↑	2.16	10.44	8.38
4.30	7.43	1.02	3.03	2.49	Mező-Telegd	↑	1.52	10.07	8.13
5.22	8.18	2.14	3.46	3.24	Rév	↑	1.26	9.30	7.47
5.45	2.50	4.07	4.17	4.50	Brateca	↑	9.10	10.13	
6.34	9.07	3.54	4.53	4.17	Ciucia	↑	12.47	8.31	7.08
7.18	9.37	4.53	5.32	4.50	Huiedin	↑	7.53	6.39	9.41
8.05	6.13	6.24	5.42	6.11	Ghirbău	↑	6.53	8.0	
8.46	10.37	6.59	6.59	5.55	Cluj	↑	11.01	6.14	5.25
8.49	11.10	8.40	6.11	pl.	↑	10.45	5.45	4.48	6.47
9.06	11.32	9.08	6.27	↑	Apahida	↑	5.10	4.23	6.39
10.08	12.50	10.40	7.27	↑	Ghirău	↑	9.23	3.03	3.—
10.37	1.25	11.25	7.50	↑	Cucerdea	↑	8.53	3.06	2.20
10.59	1.43	11.54	8.17	↑	Uicara	↑	2.48	2.—	4.29
11.07	1.52	12.04	8.17	↑	Vințu-de-aus	↑	2.40	1.51	4.23
11.31	2.18	12.34	8.17	↑	Aud	↑	8.23	2.11	1.23
11.48	2.40	1.—	8.38	↑	Teiuș	↑	8.06	1.45	12.54
12.25	1.40	8.38	↑	↑	Crăciunel	↑	7.59	1.10	2.49
12.50	2.17	9.09	↑	↑	Blaj	↑	7.30	12.29	2.13
1.04	2.35	9.44	↑	↑	Micăsasa	↑	11.48	1.89	
1.35	3.14	9.42	↑	↑	Mediaș	↑	6.56	11.29	1.18
1.50	3.49	9.44	↑	↑	Copșa-mică	↑	6.54	11.14	1.03
2.13	4.11	9.59	↑	↑	Elisabetopol	↑	6.41	10.55	12.47
2.32	4.48	10.22	↑	↑	Sighișoara	↑	6.20	10.21	12.16
3.04	5.27	10.51	↑	↑	Hășfalău	↑	5.53	9.42	11.39
3.39	6.10	11.12	↑	↑	Homorod	↑	4.27	7.45	10.02
4.01	7.52	12.28	↑	↑	Agostonfalva	↑	3.53	7.01	9.22
5.26	8.30	12.58	↑	↑	Apăria	↑	3.37	6.35	8.57
6.08	9.03	1.15	↑	↑	Feldioara	↑	3.16	5.58	8.21
6.40	9.38	1.34	↑	↑	Brășov	↑	2.45	5.10	7.43
7.16	10.25	2.09	↑	↑	Predeal	↑	2.18	4.40	7.45
8.—	11.—	5.15	6.18	2.19	↑	↑	9.41	1.42	6.58
8.45	12.26	5.57	7.10	3.31	↑	↑	9.12	1.12	5.16
	1.11	6.29	7.40	3.31	↑	↑	4.40	7.45	8.50
	8.45	12.20	10.59	9.15	↑	↑			6.20